

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku
Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion
Philostorgiu Kai Theodōru**

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

XV. De Cabaone Mauro.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

ἐναρξον εἶναι, ἡ δὲ ὄψημα διαλέγεσθαι θαύμα
κεκρονό τε καὶ τῶν ἀδόξων ὧν καὶ ἰσθίνα διατάξις
μνημονοῦσι. Ἐξ ὧν καὶ δύο παρολιδοπάτω,
ὡς αὐτὸς ἀναγράφει προκόπιος· ἐπειδὴ γυν-
ταξὶν ὀμιλεῖν ἐβελήθη τῶν Φωνῶν ἀφη-
ρεθῆναι, ἔμαρτυρεῖ τῆς χερσὶ αὐτῶν μη-
κῆν τῶν δαμεινάσης.

habuisse, ac distinctè locutos esse, no-
vo atque inusitato miraculo. Horum
mentio fit etiam in Constitutione Ju-
stiniani. Ex quibus duos lapsos esse
Procopius scribit. Nam quoniam cum
mulieribus commixti fuerant, vocem
penitus amiserunt, martyrii gratiâ ab
illis protinus recedente.

Κεφ. ιε΄.

Περί καθάρσεως μαυροσίου.

CAP. XV.

De Cabaone Mauro.

ΚΑΙ ἕτερον ἡ ἀξιάγασον ἀνάγει τὸς Ὡνή-
ροισι θεῶν θαυματουργήσαντι, ἐπ' ἀν-
δράσιν ἐκ φύλοισι μὲν τῶν θρησκείων, ὅσα
ἡ καὶ ἑκείνο κατὰ δόξασιν καθάρων τῶν
αὐτῶν ἀμφὶ τριπόλιν μαυροσίου ἠγείσθαι.
ὅσα φησὶν ὁ καθάρων, ἀξίον γὰρ τοῖς αὐτῶν
χρησάσθαι ἡμασιν, ἀξιολόγως καὶ περὶ τῶν
διωγμῶν, ἐπειδὴ ἐπ' αὐτὸν ἐστρατεύ-
σθαι βασιλεὺς ἐπεισέτε, ἐποίει τοιαύτῃ προ-
τα μὴν τοῖς ὑπηκόοις ἐπήγειλεν, ἀδικίας
τε πάσης, καὶ βρώσεως εἰς τρυφῶν ἀγέ-
σης, καὶ πάντων μάστιγα, γυναικῶν ξυνη-
σίας ἀπέχεσθαι χαρῶν καὶ τῶν ὑποπλά-
μυθων, ἐν θαλάρῳ μὲν αὐτὸς σὺν πάσῃ
ἐστρατεύετο τοῖς ἀνδράσι. ἐν δὲ τῇ τῶν
γυναικῶν χαρῶν καὶ ἰσομῆτι, πέμψας
ἐς καρχηδόνα κατὰ σκοπέας, ἐπέταπτε τὰς
ἐπειδὴ οἱ βασιλεῖς ἐπὶ τῶν στρατιῶν βασι-
λοῖσιν, ἐς πᾶν νὸν ὑβείσωσιν ὃν οἱ χριστι-
ανοὶ σέβονταί, αὐτὸς μὲν ἐφορεῖν τὰ γνώμε-
να εἶναι ὅτι βασιλεῖς τὸ χωρεῖν ἀμεύσθαι,
πάντα ποιεῖν τὰναντία εἰς τὸ ἴσον, ἔξ ἧς
ἀν ἐκείνοι βασιλεῖσιν οἴχοντο. ἐπειτὴν ἡ
αὐτὸν καὶ τὸ φασι, ὡς ἀγνοοῖ μὲν τὸν
θεὸν ὃν χριστιανοὶ σέβοντο. εἰκὸς ἡ αὐτὸν φη-
σὶν εἶπε ἰσχυρῶς εἶναι, ὡς λέγει, πῶσιν μὲν
τὸς ὑβείσοντας, ἀμύναι ἡ τοῖς στρατεύε-
σιν. οἱ μὲν ἐν κατὰ σκοπέας καρχηδόνα ἐλ-
θόντες, ἐξ ὅλαρον τὴν ἀσκαθίλων τῶν βασι-
λων θεώμαθρον ἐπειδὴ ἡ τὸ στρατεύμα τὴν ἐπὶ
τριπόλιν ἦσαν, ἀχίματα περὶ ἐβελήθηνοι τα-
πεινά, ἐπὶ τῶν οἱ βασιλεῖσιν, ὡς ἡμέρα τῇ πρώ-
τῃ ἠύλισαντο εἰς τῶν χριστιανῶν τὸς νεῶς, τὰς
τῶν ἵππων, τὰ τε ἄλλα ζῶα ἐπαγαγόντες

ALIUD præterea quidpiam refert
admiratione dignum, quod à Ser-
vatore Deo perpetratum est in homini-
bus, qui à religione quidem nostra e-
rant alieni, pie tamen ac religiosè eo
tempore se gesserunt. Ait igitur Caba-
onem Maurorum circa Tripolim de-
gentium regulum fuisse. Hic Cabao-
nes, utar enim verbis ipsius Procopii,
qui hæc sicut reliqua, eleganter expo-
suit: cum Vandalos adversus ipsum ex-
peditionem suscepisse didicisset, ista
gessit. Primum quidem iis qui sub di-
tione ipsius erant, præcepit ut ab in-
justitia & ab exquisitis dapibus, præcipue
verò à mulierum consuetudine absti-
nerent. Deinde castra duo metatus, in
his quidem ipse unâ cum viribus omni-
bus resedit: in illis verò mulieres inclu-
sit, capitis supplicium interminatus, si
quis mulierum castra ingressus esset.
Posthæc Exploratoribus Carthaginem
missis hæc mandavit: Ut cum Vandali
in expeditione constituti oratorium a-
liquod ex iis quæ Christiani veneran-
tur, violarent, ipsi quidem id quod fie-
bat inspicerent. Postquam autem Van-
dali cum locum reliquissent, ipsi in ea
æde ex qua Vandali discesserant, con-
traria omnia facerent. Istud quoque ad-
jecisse fertur, sibi quidem ignotum esse
Deum qui à Christianis coleretur: ve-
rissimile tamen videri, eum si potens sit
quemadmodū dicitur, violatores qui-
dem numinis sui ulturum, cultores verò
defensurum esse. Exploratores itaque
cum Carthaginem venissent, illic quie-
verunt, Vandalorum apparatus con-
templantes. Ubi verò exercitus eorum
Tripolim ventus proficisci cæpit, ipsi
vili veste induti eos subsequuti sunt. At
Vandali, primo statim die cum in Chri-
stianorum ædibus sacris stabulati essent
unâ cum equis ac reliquis animalibus,
nullum contumeliæ genus prætermite-

runt: sed tum ipsi solita intemperantia utebantur, tum sacerdotes Christianorum quoscumque comprehenderant, alapis cadebant, & dorsa eorum verberibus tundentes, ministrare sibi eos cogebant. Exploratores autem Cabaonis, simulatque Vandali ex iis locis abscesserant, id agebant quod ipsis imperatum fuerat. Nam & aedes sacras protinus purgabant, & stercore ac si quid aliud minus religiose ingestum fuerat, studiose auferentes, lucernas omnes accendebant, & sacerdotes summa cum reverentia salutantes, omni obsequio atque humanitate prosequabantur. Pauperibus denique circa aedes illas sedentibus pecunias dabant. Hunc in modum exercitum Vandalorum sequebantur. Et Vandali quidem, ex eo tempore per univrsam deinceps iter similia scelera admiserunt: exploratores vero remedium adhibere conati sunt. Ubi vero Vandali proprius ad Mauros accesserunt, exploratores antevertentes nunciarunt Cabaoni, quacumque tum a Vandalis, tum ab ipsis, in aedibus sacris Christianorum gesta essent, hostesque jam appropinquare. His auditis Cabaonis aciem instruit. Plurimi ex Vandalis in eo praelicio caesi interierunt. Multi etiam a Mauris capti sunt. Paucique omnino ex illo exercitu domum rediere. Hanc cladem a Mauris perpeilus est Thralamundus: nec multo post e vivis excessit, cum septem ac viginti annos apud Vandalos regnasset.

CAP. XVI.

De Belisarii expeditione adversus Vandalos, eorumque internecione.

REFERE tidem Procopius, Justinianum Christianorum causa qui gravissimis malis illic afficiebantur, expeditionem in Africam suscepisse: sed suggestione Joannis Praefecti praetorio, ab instituto esse revocatum. Postea tamen in somnis admonitum esse ne ab incepto desisteret. Regnum enim Vandalorum ab illo eversum iri, si Christianis operem ferret. Hoc somnio confirmatus, anno Imperii sui septimo, circa aestivum solstitium, Belisarium ad bellum Carthaginense mittit, cum navis praetoria ad litus quod est ante palatium, appulisset: & Epiphanius urbis regiae antistes solennes preces fecisset, quosdam etiam ex militibus paulo ante baptizasset, atque

υβρεως τε ενδεμιας απελειποτο, και αυτα κολασια τη Φοιβεα εχρσαντο, τους τε ιερω ους αναλαβοιεν, ερραπιζον τε, και ξανωθεν τινωτε πολλα, υπηρειν Φοισιν ενεδουκα επειδη η ταχιστα ενθενδε απηλαγησαν, ποιοω οι τε καθαων καθαροσοποι, οσα αυτοις επειτακτο. τα τε ιερα καθηρησεν αυτικα, τινω τε κοπρον και ει π αλλο εχουσι πεκειτο, σωθιμελεια αφελόμενοι, τα τλυγρα εκαιον απαντα, και τους ιερας αυτου πολλη προσεκυνησαν, και τη αλλη φιλοσοφω η πασα αυτω δαγνεμα τε τοις πτωχοις δοντες, οι αμφοτα ιερα ταυτα εκαθωτο, οτι δη τη τω βανδιλων στρατια ειποτο και τα τε τε κτηνη οδον συμπασαν οι βαυδιλων ταυτα ημαρτανον, και οι καθαροσοποι εσερευον. επει η αιχμη εσεαχ μελλον, προσεσαντες οι καθαροσοποι, αγγελλουσι ταυτα οσα βανδιλιοι τε και Φοισιν ες τα χειρω ιερα εργασο, και ως εχουσεν οι παλαιω ειεν. ο ζακυσας, ες την ξυμβολην καθωσπαιτο. οι μνη ουω πολλοι, ως Φησι, βανδιλων διεφθάρησαν. εισι η οι και υαποταυτα λεμοις εχρητο, ολιγοι τε κομιδη εν τε στρατια τε τετε επ οικε απεκομιδθησαν. ταυτω μνη τσασαμοιδω πααθεν υαπο μαυροσπι ξωπεσεσεν ετελδωτα η χρονω υστρον, επω τε και εικοσιν ετη βανδιλων αρχεας.

Κεφ. 15.

Πειρ η βελισαριου κατα βανδιλων εν στρατειαις και τω εν εξολοθρευσει.

Ο Αυτος αναγραφει, ως ιουστινιανος Φοιβων κακως αυθσε παχοντων χειρωσεν στρατιαν επαγγελιας υποθηκαις ιωαννη παρχε τ αυλης καδεσωτο, τω προσεστω ανεσεμλοτο οναρ τε αυτω φανεν διακωδωσεν μη προς την εφοδον διασκησσαι χριστιανω αμυνων τα βανδιλων διαφθειρησεν αυτω εν ηωθεν φρονημαλωεις, εδομον τ βασιλειας ανων εντο σελει βελισαριου ες τω καρχηδονω πολεμον αμφοτας εσημασεσας. της στρατηγιδω νεωσ προσεστωσεν την ακτην η προτω βασιλειω εν, επωσεν τε τ πολεωσ επικωπε δυξαμενε τε τα εντα, πιας τε των στραιωτων αξι βαπισαντο.